

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 615/2022-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou PRO iURE – advokátska kancelária, s. r. o., Zámocká 32, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Peter Lacko, proti uzneseniu Okresného súdu Galanta č. k. 24 Cb 141/2008-411 z 23. apríla 2018, rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 21 Cob 78/2018-441 z 25. júna 2019 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obdo 60/2021 z 30. júna 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 24. októbra 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“), Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) označenými v záhlaví tohto uznesenia, ktoré navrhuje zrušiť, vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať mu náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že na okresnom súde sa viedol spor iniciovaný sťažovateľom, v ktorom sa na žalovanom domáhal zaplata sumy 1 838,98 eur s príslušenstvom. Okresný súd na pojednávaní uskutočnenom 1. februára 2018 na návrh žalovaného zamietol žalobu rozsudkom pre zmeškanie žalobcu, aplikujúc pritom § 278 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), pretože právny zástupca sťažovateľa sa bez ospravedlnenia nedostavil na pojednávanie, svoju neprítomnosť neospravedlnil a nežiadal o odročenie pojednávania.

3. Sťažovateľ navrhol zrušiť tento rozsudok, pričom svoju neprítomnosť na pojednávaní odôvodnil akútnym zdravotným dôvodom. V deň pojednávania dostal právny zástupca sťažovateľa silné bolesti zubov, nemohol ísť na pojednávanie a musel sa nechať ošetriť zubárom. Ako dôkaz predložil okresnému súdu priepustku z uvedeného dňa na čas od 11.00 h do 14.00 h. Súd nemohol kontaktovať z dôvodu, že si v danom rozpoležení zabudol zobrať mobilný telefón, čo si v danej situácii pre bolesť hlavy neuvedomoval.

4. Okresný súd napadnutým uznesením z 23. apríla 2018 návrh sťažovateľa na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zamietol. Zdôraznil pritom zásadu kontradiktórnosti sporového konania, požiadavku procesnej aktivity oboch sporových strán, ako aj dôsledky procesnej pasivity strany sporu. Tvrdenia sťažovateľa neuznal, pretože právneho zástupcu sťažovateľa riadne a včas predvolal na pojednávanie, tento sa naň nedostavil a svoju neprítomnosť včas neospravedlnil. Poukázal na to, že právny zástupca sťažovateľa musí v každom prípade konať s odbornou starostlivosťou, a teda aj v danej veci mal informovať ak nie súd, tak priamo žalobcu, aby sa tento pojednávanie zúčastnil.

5. Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením z 25. júna 2019 tak, že rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením uznesenia okresného súdu. Pokiaľ išlo o zdravotný problém, pre ktorý sa právny zástupca sťažovateľa nezúčastnil na pojednávaní, krajský súd z predložených dokladov (potvrdenie o ošetrení, výmenný lístok) nemohol zistiť, či išlo až o taký stav, ktorý by založil ospravedlniteľný dôvod. Do úvahy vzal i to, že pojednávanie bolo určené na čas 13.00 h, pracovisko opustil o 11.00 h, a teda ak mu bolo zrejmé, že sa nebude môcť dostaviť na pojednávanie, mal svoju neúčasť ospravedlniť, čo však neurobil ani pred ošetrením a ani po ňom. Krajský súd uznal, že advokát môže ochorieť, avšak vyzdvihol, že ide o profesiu, ktorá si vyžaduje zvýšenú mieru zodpovednosti, a to tak v jeho prístupe ku klientovi, ako i k súdu.

6. Sťažovateľ využil možnosť podať proti uzneseniu krajského súdu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP a z opatrnosti i z § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Uznesením z 30. júna 2022 najvyšší súd dovolanie sťažovateľa odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti opisuje celkovú situáciu v deň konania pojednávania, svoju argumentáciu uplatnenú pred všeobecnými súdmi, ako aj právne dôvody rozhodnutí všeobecných súdov o jeho návrhu na zrušenie kontumačného rozsudku. Argumentuje v prospech porušenia svojich práv napadnutými rozhodnutiami nimi vydanými, pričom ich závery považuje za arbitrárne a rozporné s § 281 CSP. Svojím obsahom ide o totožnú argumentáciu, akú sťažovateľ uplatnil už v priebehu konania pred všeobecnými súdmi.

8. Nepredvídané akútne zdravotné problémy právneho zástupcu považuje sťažovateľ za ospravedlniteľný dôvod, ktorý riadne preukázal, avšak všeobecné súdy ho nesprávne posúdili. Okresný súd podľa jeho názoru nesprávne interpretoval § 281 CSP, a to obzvlášť v situácii, ak nárok sťažovateľa je predmetom sporu pred okresným súdom už 10 rokov a sťažovateľ

bol aktívny v jeho doterajšom priebehu. V tejto súvislosti tvrdí, že okresný súd úplne ignoroval náhlosť a nepredvídateľnosť zdravotných problémov a objektívnu nemožnosť právneho zástupcu dostaviť sa preto na pojednávanie. Neprihliadol ani na to, že informovanie súdu o zdravotných problémoch nebolo objektívne možné (bolesti, opuch, ošetrovanie, nedostupnosť komunikačných prostriedkov). Napokon sťažovateľ uvádza, že pre rozhodnutie o návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie nie je relevantná nemožnosť ospravedlniť sa, ale výlučne nemožnosť dostaviť sa na pojednávanie. Relevantné sú iba príčiny, pre ktoré žalobca zmeškal pojednávanie, a nie tie, pre ktoré sa neospravedlnil.

9. Krajský súd podľa názoru sťažovateľa taktiež nesprávne interpretoval § 281 CSP ak prijal záver, že akútne zdravotné problémy právneho zástupcu, ktoré mu bránili vo výkone činnosti, nie sú ospravedlniteľným dôvodom. Sťažovateľ kritizuje dôvod rozhodnutia krajského súdu, podľa ktorého mal právny zástupca sťažovateľa pochybiť ak neospravedlnil svoju neúčast' ani po pojednávaní, na ktorom bolo rozhodnuté rozsudkom pre zmeškanie. Podľa jeho názoru by to nemalo žiaden význam, bolesti ustúpili až počas víkendu, pričom až v utorok 6. februára 2018 právny zástupca sťažovateľa prekvapivo zistil, že pojednávanie nebolo odročené. Pojem odborná starostlivosť advokáta nie je možné účelovo rozširovať na situácie, ktoré advokát nedokáže kontrolovať.

10. Pokiaľ ide o rozhodnutie najvyššieho súdu, sťažovateľ cituje niektoré pasáže napadnutého uznesenia, vyjadruje s nimi nesúhlas a vyčíta mu nesprávne posudzovanie ospravedlniteľného dôvodu podľa § 281 CSP, teda nesprávne vyhodnotenie prípustnosti dovolania z dôvodu podľa § 420 písm. f). Správnosť záveru najvyššieho súdu, pokiaľ išlo o vyhodnotenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, sťažovateľ nenamieta.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľa o porušení jeho práv napadnutými rozhodnutiami okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu, ktorými bolo rozhodnuté o zamietnutí návrhu sťažovateľa na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Sťažovateľ namieta správnosť interpretácie § 281 CSP, konkrétne pojmu „ospravedlniteľný dôvod“, pre ktorý sa jeho právny zástupca nezúčastnil na pojednávaní.

III.1 K namietanému porušeniu práv sťažovateľa uznesením okresného súdu a uznesením krajského súdu

12. Pokiaľ ide o namietané porušenie práv sťažovateľa napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity vyjadrený v čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal proti uzneseniu okresného súdu odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd. Právomoc krajského súdu na preskúmanie uznesenia okresného súdu v tejto časti vylučuje právomoc ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti, a preto bolo potrebné ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

14. Obdobne vyhodnotil ústavný súd aj tú časť ústavnej sťažnosti, ktorá smeruje proti napadnutému uzneseniu krajského súdu. Sťažovateľ totiž proti nemu podal dovolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť najvyšší súd. Dovolacie námietky, ktoré sa argumentačne významne prekrývajú s ústavnou sťažnosťou, už teda boli predmetom preskúmania najvyšším súdom z hľadiska posudzovanej prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP a podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

15. Aj keď najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa, ústavný súd konštatuje, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok bolo pre neho dostupným prostriedkom ochrany jeho práv a ústavný súd bude posudzovať ústavnú udržateľnosť rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní (bod III.2). Ak teda právny poriadok umožňoval sťažovateľovi domôcť sa ochrany základných práv proti ich porušeniu rozsudkom krajského súdu v dovolacom konaní, potom podľa čl. 127 ods. 1 ústavy niet právomoci ústavného súdu na poskytnutie takejto ochrany. Sťažovateľ napokon ani netvrdí, že niektorú z jeho námietok nemohol uplatniť v dovolacom konaní.

16. Vzhľadom na to, že je úlohou nielen ústavného súdu, ale aj všeobecných súdov poskytovať ochranu základným právam, ústavný súd s ohľadom na princíp subsidiarity odmietol ústavnú sťažnosť aj v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2 K namietanému porušeniu práv sťažovateľa uznesením najvyššieho súdu

17. Ústavný súd v prvom rade v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07) a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

18. Všeobecný súd v zásade nemôže porušiť základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi jeho postup v civilnom sporovom konaní. Takýmto predpisom je aj Civilný sporový poriadok. Právo na súdnu ochranu sa v civilnom sporovom konaní účinne zaručuje vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, čo platí pre všetky konania vrátane dovolacích (§ 419 a nasl. CSP). Keďže posudzovanie splnenia podmienok dovolacieho konania je zásadne v právomoci najvyššieho súdu, s ohľadom na argumentáciu sťažovateľa v jeho ústavnej sťažnosti sa úloha ústavného súdu v tejto veci obmedzila na posúdenie, či najvyšší súd v napadnutom uznesení dostatočným spôsobom odôvodnil svoj záver o neprípustnosti dovolania. V opačnom prípade by totiž ústavný súd nahrádzal právomoc najvyššieho súdu, čo nie je jeho úlohou.

19. V prvom rade je potrebné uviesť, že inštitút rozsudku pre zmeškanie je súčasťou procesnej úpravy zakotvenej v Civilnom sporovom poriadku a súd je povinný ho aplikovať v prípade, ak to protistrana navrhne, za splnenia ďalších zákonom stanovených podmienok. Najvyšší súd v napadnutom uznesení správne poukázal na rozdielny účel návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie a odvolania proti rozsudku pre zmeškanie. Pri návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie podľa § 281 Civilného sporového poriadku súd skúma zmeškanie pojednávania z ospravedlniteľného dôvodu, resp. aj odvolaciemu šetreniu podlieha ospravedlniteľný dôvod. Predpoklady na vydanie rozsudku pre zmeškanie sa návrhom na zrušenie rozsudku pre zmeškanie neskúmajú. Na druhej strane postup podania odvolania proti rozsudku pre zmeškanie pojmovovo predpokladá, že strana sporu rozporuje práve existenciu samotných podmienok ustanovených v § 278 CSP. Strana sporu tu nenamieta existenciu ospravedlniteľného dôvodu pri splnení podmienok zákona, keď sa uplatňuje návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, avšak namieta nesplnenie zákonných podmienok vo forme absencie niektorého z predpokladov stanovených v zákone pre vydanie rozsudku pre zmeškanie. S ohľadom na uvedené a obsah spisu konštatoval, že proti rozsudku pre zmeškanie bolo podané odvolanie, z čoho vyplýva, že o tom, či v danom prípade boli alebo neboli splnené podmienky na jeho vydanie, bude ešte len rozhodovať odvolací súd. Podľa zistení ústavného súdu nebolo o tomto odvolaní dosiaľ rozhodnuté.

20. Predmetom aktuálne posudzovanej veci však bol návrh sťažovateľa na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, v ktorom sa súd zaoberá iba tým, či okolnosti uvádzané žalobcom (resp. jeho právnym zástupcom) možno alebo nemožno považovať za ospravedlniteľný dôvod jeho neprítomnosti na pojednávaní.

21. Sťažovateľ v dovolaní namietal nesprávne vyhodnotenie ospravedlniteľnosti dôvodu zo strany krajského súdu, resp. jeho nedostatočné odôvodnenie. Posúdením tejto námietky sa najvyšší súd náležite zaoberal, pričom svoje rozhodnutie logicky a zrozumiteľne zdôvodnil (body 29 – 37 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu). V tomto smere konštatoval, že neboli zistené objektívne okolnosti, ktoré by bránili právnemu zástupcovi sťažovateľa, aby svoju neúčasť na pojednávaní v doobedňajších hodinách ospravedlnil pre vznik náhlej prekážky zhoršenia zdravotného stavu. Tvrdenie sťažovateľa o tom, že jeho právny zástupca si zabudol mobilný telefón, vyhodnotil najvyšší súd ako irelevantné, pretože ho nebolo možné dokázať, resp. preveriť, pričom zdôraznil, že advokát má povinnosť vykonávať svoju činnosť s odbornou starostlivosťou a včas súdu oznamovať skutočnosti dôležité pre vedenie konania. S ohľadom na uvedené konštatoval, že krajský súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu, pričom nekonal procesne zmätočným spôsobom, ktorý by mal za následok vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP.

22. Ústavný súd konštatuje, že závery najvyššieho súdu tak, ako boli zhrnuté v predošlých odsekoch, sú dostatočne a zrozumiteľne zdôvodnené. Odmietnutie dovolania sťažovateľa najvyšším súdom neznamenal v okolnostiach posudzovanej veci porušenie ním označených základných práv, pretože nezistil žiadnu možnosť ich porušenia, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nestačí na prijatie záveru o porušení ním označených základných práv. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

23. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. novembra 2022

Miloš Maďar
predseda senátu